

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра соціально-економічної географії і регіоналістики
імені Костянтина Нємця

“ЗАТВЕРДЖУЮ”



В.о. декана факультету геології,
географії, рекреації і туризму
Катерина КРАВЧЕНКО
"28" серпня 2025 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА І СОЦІАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
галузь знань	<u>10 Природничі науки</u>
	<u>01 Освіта / Педагогіка</u>
спеціальність	<u>106. Географія</u>
	<u>014.07. Середня освіта (Географія)</u>
освітня програма	<u>«Географія рекреації та туризму»</u>
	<u>«Економічна, соціальна географія та регіональний розвиток»</u>
	<u>«Картографія, геоінформатика і кадастр»</u>
	<u>«Географія. Природознавство. Економіка. Туристська робота»</u>
вид дисципліни	<u>обов'язкова</u>
факультет	<u>геології, географії, рекреації і туризму</u>

2025 / 2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету геології, географії, рекреації і туризму

«27» серпня 2025 року, протокол № 12

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Наталія ГУСЕВА, к. геогр. н., доцент, доцент кафедри соціально-економічної географії і регіонаознавства імені Костянтина Немця

Катерина КРАВЧЕНКО, к. геогр. н., доцент, доцент кафедри соціально-економічної географії і регіонаознавства імені Костянтина Немця

Програму схвалено на засіданні кафедри соціально-економічної географії і регіонаознавства імені Костянтина Немця

Протокол № 11 від «27» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

 Людмила НСМЕЦЬ
(підпис) (прізвище та ініціали)

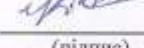
Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Географія рекреації та туризму»

Гарант освітньо-професійної програми

 Юлія ПРАСУЛ
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Економічна, соціальна географія та регіональний розвиток»

Гарант освітньо-професійної програми

 Катерина КРАВЧЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Картографія, геоінформатика і кадастр»

Гарант освітньо-професійної програми

 Наталія ПОПОВИЧ
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Географія. Природознавство. Економіка. Туристська робота»

Гарант освітньо-професійної програми

 Катерина БОРИСЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету геології, географії, рекреації і туризму

Протокол № 7 від «27» серпня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії факультету геології, географії, рекреації і туризму

 Юлія ПРАСУЛ
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Регіональна економічна і соціальна географія» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 106. Географія освітньо-професійних програм «Географія рекреації та туризму», «Картографія, геоінформатика і кадастр», «Економічна, соціальна географія та регіональний розвиток»;

спеціальності 014.07. Середня освіта (Географія)

освітньо-професійної програми «Географія. Природознавство. Економіка. Туристська робота»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни є опанування студентами знань з курсу регіональної економічної і соціальної географії світу; формування геопросторового мислення та цілісного розуміння сучасних соціально-економічних і суспільно-політичних процесів у різних країнах і регіонах світу.

1.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- охарактеризувати динаміку, тенденції, закономірності та перспективи розвитку соціальних, економічних та суспільно-політичних процесів у різних країнах і регіонах світу;
- дати комплексну суспільно-географічну характеристику різних країн і регіонів світу за регіонально-континентальним принципом, зокрема проаналізувати їх суспільно-географічне положення, природно-ресурсний потенціал, населення, галузеву й територіальну структуру господарства, зовнішньоекономічні зв'язки;
- охарактеризувати особливості розміщення продуктивних сил у межах окремих країн і регіонів, умови й особливості їх розвитку;
- визначити особливості просторової організації суспільства;
- розглянути транспортні й інфраструктурні мережі та системи;
- провести комплексні суспільно-географічні порівняння різних країн і регіонів світу.

1.3. **Кількість кредитів** – 8.

1.4. **Загальна кількість годин** – 240 годин.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
<u>Обов'язкова навчальна дисципліна</u> (дисципліна професійної підготовки)	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
<u>3-й</u>	<u>2-й, 3-й</u>
Семестр	
<u>5-й, 6-й</u>	<u>4-й (установча), 5-й, 6-й</u>
Лекції	
<u>56 год.</u>	<u>14 год.</u> <u>2 год. (4-й семестр)</u> <u>6 год. (5-й семестр)</u>

	<u>6 год. (6-й семестр)</u>
Практичні заняття	
<u>88 год.</u>	<u>22 год.</u> <u>10 год. (5-й семестр)</u> <u>12 год. (6-й семестр)</u>
Самостійна робота	
<u>96 год.</u>	<u>204 год.</u>

1.6. Перелік компетентностей, що формує навчальна дисципліна:

інтегральна компетентність (для освітньої програми «Економічна, соціальна географія та регіональний розвиток»)

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у професійній діяльності з економічної і соціальної географії та регіонального розвитку або в процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження суспільних об'єктів та процесів;

загальні компетентності (ЕСГРР – для освітньої програми «Економічна, соціальна географія та регіональний розвиток»; КГ – для освітньої програми «Картографія, геоінформатика і кадастр»; ГРІТ – для освітньої програми «Географія рекреації та туризму»; ОСВІТА – для освітньої програми «Географія. Природознавство. Економіка. Туристська робота»)

ЗК1освіта. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК13грт. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; вдосконалювати власне навчання і виконання, включно з розробленням навчальних і дослідницьких навичок, орієнтуватися у світовому й національному географічному науковому просторі в контексті необхідності постійного розширення і актуалізації географічних знань для підвищення професійної майстерності;

спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК02есгrr і грт, **СК2**кг. Здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи і суспільства.

ПК3освіта. Здатність застосовувати базові знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності, системне географічне мислення при вивченні Землі (світу), геосфер, материків і океанів, України, природних і суспільних територіальних комплексів.

СК04есгrr і грт. Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні сфер ландшафтно-оболонки.

СК5кг. Здатність аналізувати склад і будову геосфер на різних просторово-часових масштабах.

ПК5освіта. Здатність пояснювати закономірності територіальної організації суспільного виробництва, просторових процесів і форм організації життя людей у світі, регіонах, країнах.

ПК6освіта. Здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати й пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства України, її окремих адміністративних одиниць.

СК7кг. Знання і використання специфічних для географічних наук теорій, парадигм, концепцій та принципів відповідно до спеціалізації.

СК08ЕСГРР. Самостійно досліджувати природні матеріали та статистичні дані в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і презентувати результати; аналізувати особливості регіонального соціально-економічного розвитку.

СК08ГРІТ. Самостійно досліджувати природні матеріали та статистичні дані, зокрема у галузі географії рекреації та туризму, в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і презентувати результати.

СК10ЕСГРР і ГРІТ. Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у географічній оболонці, їх властивості та притаманні ним процеси.

СК12ЕСГРР і КГ. Здатність до системного географічного мислення.

СК13ЕСГРР. Здатність проводити дослідження регіонального розвитку та різних аспектів територіальної організації суспільства.

СК13КГ. Розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку та взаємодії природи і суспільства й уміння їх використовувати у професійній, соціальній, педагогічній діяльності.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує навчальна дисципліна

Згідно до вимог освітньої програми студенти повинні досягти таких **програмних результатів навчання** (*ПРЕСГРР – для освітньої програми «Економічна, соціальна географія та регіональний розвиток»; ПРКГ – для освітньої програми «Картографія, геоінформатика і кадастр»; ПРГРІТ – для освітньої програми «Географія рекреації та туризму»; РНосвіта – для освітньої програми «Географія. Природознавство. Економіка. Туристська робота»*):

ПР01КГ. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук.

ПР02КГ. Знати і розуміти основні види географічної діяльності, їх поділ.

ПР03ЕСГРР і КГ. Пояснювати особливості організації географічного простору.

ПР03ГРІТ. Пояснювати особливості організації географічного простору, оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності, застосовувати базовий поняттєвий, термінологічний, концептуальний апарат географії на рівні, що дозволяє пояснювати природно-географічні та суспільно-географічні явища і процеси.

ПР04ЕСГРР. Аналізувати географічний потенціал території.

ПР04ГРІТ. Аналізувати географічний потенціал території, зокрема туристсько-рекреаційний, вплив географічних властивостей регіонів на природокористування та господарську діяльність, їх взаємозв'язки.

ПР07ЕСГРР, ГРІТ і КГ. Визначати основні характеристики, процеси, історію і склад ландшафтної оболонки та її складових.

ПР09ЕСГРР. Аналізувати склад і будову природних і соціосфер на різних просторово-часових масштабах; вивчати суспільно-територіальні системи різних ієрархічних рівнів, досліджувати особливості регіонального соціально-економічного розвитку.

РН15освіта. Пояснює просторову диференціацію географічної оболонки і географічного середовища на глобальному, регіональному та локальному територіальних рівнях.

ПР09ГРІТ. Аналізувати склад і будову природних і соціосфер, рекреаційно-туристичних утворень і процесів на різних просторово-часових масштабах.

ПР12ЕСГРР. Мати базові уявлення про територіальну організацію суспільства, концепції територіальних структур.

РН16освіта. Описує основні механізми функціонування природних і суспільних територіальних систем, окремих їхніх компонентів, класифікує зв'язки й залежності між компонентами, знає причини, перебіг і наслідки процесів, що відбуваються в них.

ПР12КГ. Розуміти географічні основи раціонального природокористування та охорони природи.

ПР13_{ЕСГРР}. Володіти базовими знаннями з економічної та соціальної географії України і світу.

ПР14_{КГ}. Застосовувати методи і прийоми аналізу генезису, еволюції і тенденцій розвитку об'єктів та явищ навколишнього середовища.

ПР16_{КГ}. Визначати зміни характеристик природного середовища під впливом господарської діяльності.

ПР15_{ЕСГРР}. Аналізувати різні аспекти територіальної організації життєдіяльності суспільства.

ПР15_{КГ}. Аналізувати та оцінювати вплив географічних властивостей регіонів на природокористування та господарську діяльність.

ПР16_{ЕСГРР}. Проводити аналіз регіонального розвитку та давати оцінку регіонального потенціалу.

ПР14_{ГРГ}. Застосовувати методи географічних досліджень природних та суспільних об'єктів і процесів, зокрема тих, що пов'язані з туристично-рекреаційною діяльністю.

РН21_{ОСВІТА}. Розуміє глобальні суспільно-географічні процеси, вміє складати характеристики населення світу, секторів і галузей світового господарства.

РН22_{ОСВІТА}. Характеризує і оцінює природні умови і ресурси, населення та господарство України, її роль і місце в сучасних суспільно-географічних процесах у світі; знає і розуміє географічні особливості свого адміністративного регіону.

РН27_{ОСВІТА}. Здійснює відбір, аналіз, представлення і поширення географічної інформації, використовуючи різноманітні письмові, усні та візуальні засоби, картографічні методи (зокрема інформаційно-комунікаційні технології).

РН28_{ОСВІТА}. Самостійно здійснює польові природознавчі й суспільно-географічні дослідження, необхідні для організації практичних занять з географії в закладах середньої освіти та для позашкільної краєзнавчої та туристської роботи; збирає, обробляє, аналізує і систематизує наукову і науково-популярну інформацію для вирішення географічних завдань під час освітнього процесу.

РН31_{ОСВІТА}. Застосовує раціональні прийоми пошуку, відбору і використання сучасної фахової інформації, вільно орієнтується і оперує якісними і кількісними методами її аналізу при вирішенні фахових завдань з урахуванням особливостей взаємодії суспільства і природи, фахоспрямованого освітнього процесу, із залученням відповідних джерел, із наданням порівняння та критичної оцінки у формі повного тексту, тез, презентаційних матеріалів.

В результаті вивчення дисципліни студенти мають:

- володіти суспільно-географічною термінологією та орієнтацією в сучасних соціально-економічних і суспільно-політичних процесах, які суттєво впливають на просторову організацію господарських комплексів різних країн і регіонів світу;
- знати особливості сучасної політичної карти світу, історико-географічних регіонів та типи країн світу за рівнем соціально-економічного розвитку;
- вміти виявляти особливості просторової організації суспільства різних країн і регіонів світу;
- знати особливості природно-ресурсного потенціалу, населення, господарства регіонів та окремих країн, їх місце і роль у світовому господарстві, спеціалізацію окремих країн і регіонів світу в міжнародному поділі праці;
- складати комплексну суспільно-географічну характеристику різних країн і регіонів світу та їх порівняльні характеристики (порівняння суспільно-географічного положення, природно-ресурсного потенціалу, геодемографічних процесів, структури й особливостей розселення населення, галузевої й територіальної структури господарства тощо);

- визначати сучасні проблеми регіонального розвитку різних країн і регіонів світу;
- знати основну географічну номенклатуру (політичні та економічні столиці, найбільші міста, центри видобутку корисних копалин, промислового виробництва, великі транспортні вузли та магістралі, світові порти тощо);
- творчо використовувати літературні, статистичні й Інтернет-джерела для підготовки повідомлень, презентацій, творчих завдань тощо.

1.8. Пререквізити: «Основи суспільної географії», «Фізична географія материків і океанів», «Географія населення та розселення» та деякі інші.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

5-й семестр

РОЗДІЛ 1

Суспільно-географічна характеристика країн Англо-Америци

Тема 1. Вступ до дисципліни «Регіональна економічна і соціальна географія»

Теоретичні і методологічні основи курсу «Регіональна економічна і соціальна географія». Об'єкт, предмет та методи дослідження регіональної економічної і соціальної географії світу. Теоретичні засади країнознавчої науки (базові вчення, географічні теорії, концепції). Базові поняття. Зв'язок регіональної економічної і соціальної географії світу з іншими науками.

Тема 2. Суспільно-географічна характеристика Англо-Америци

Загальні відомості про регіон. Економіко-географічне та геополітичне положення, їх оцінка. Склад регіону. Особливості історичного, культурного, соціально-економічного розвитку. Природно-ресурсний потенціал, його оцінка. Населення: чисельність та його динаміка, демографічна ситуація, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Рівень урбанізації. Особливості економічного розвитку й загальна характеристика господарства Англо-Америци. Місце регіону в міжнародному поділі праці. Галузева й територіальна структура промисловості Англо-Америци. Загальна характеристика сільського господарства регіону. Транспорт і сфера послуг. Зовнішньоекономічні зв'язки. Науково-технічний розвиток.

Тема 3. Суспільно-географічна характеристика США

Історія відкриття, заселення й господарського освоєння США. Коротка історія формування політичної й адміністративно-територіальної карти країни. Форма державного правління й державного устрою США. Сучасний адміністративно-територіальний поділ держави. Міжнародні організації, до складу яких входить держава. Політико- й економіко-географічне положення США та їх оцінка. Природно-ресурсний потенціал країни та його оцінка, найбільші родовища корисних копалин.

Чисельність, динаміка, демографічна ситуація, структура, характер розселення населення США. Американці. «Американський спосіб життя». «Небіле» та іспаномовне населення. Корінне населення. Імміграція. Субурбанізація, контрурбанізація. Американське місто. Позаметрополітенське розселення. Українська діаспора в США.

Позиції в світі. Соціально-економічні, політичні та природні передумови перетворення США в найрозвинутішу і найбагатшу країну світу.

Структура господарства. Роль науки. Університети. Державномонополістичне регулювання. Транснаціональні корпорації. Військово-промисловий комплекс. Промисловість, його галузева та територіальна структура (енергетика, чорна і кольорова металургія, хімічна промисловість, машинобудування, автомобільна промисловість, авіаракетокосмічна промисловість, електротехнічна і електронна промисловість, легка і харчова). Високотехнологічні виробництва. Промислові райони. Сільське господарство: рівень розвитку і значення. Аграрні відносини. Форми ведення. Вплив НТП. Співвідношення рослинництва і тваринництва. Ефективність, територіальна спеціалізація і концентрація. Структура, головні галузі та райони спеціалізації. Спеціалізація і типи ферм. Транспорт: значення окремих видів. Сучасний стан залізничного транспорту, головні вантажопотоки. Щільність залізничних доріг. Значення автомобільного транспорту. Дорожня мережа (автобани). Трубопровідний транспорт, його значення у транспортній системі. Розміщення мережі трубопроводів. Значення великих озер і р. Міссісіпі. Морський транспорт: його значення, роль каботажу, головні порти. Повітряний транспорт. Зв'язок і телекомунікації. Сфера послуг: значення в економіці та її галузі: внутрішня торгівля, реклама, культура, мистецтво, охорона здоров'я, житлово-комунальне господарство, туризм.

Характер, структура і географія зовнішніх економічних зв'язків.

Внутрішні відмінності, природна і культурна спадщина. Північ. Мегаполіс Босваш. Нова Англія – класичний приклад старопромислового району. Комплексна характеристика Великого Нью-Йорка. Вашингтон. Приозер'я. Чикаго. Північно-Західний центр. Південь. Гірські штати. Каліфорнія. Агломерації Лос-Анджелеса і Сан-Франциско. Північний Захід. Аляска. Гавайї. Англо-Америка як культурний регіон.

Тема 4. Суспільно-географічна характеристика Канади

Історія відкриття, заселення, господарського освоєння Канади. Форма державного правління й державного устрою країни. Адміністративно-територіальний поділ держави. Політико- й економіко-географічне положення Канади, їх оцінка. Природно-ресурсний потенціал та його оцінка, найбільші родовища корисних копалин. Чисельність, динаміка, демографічна ситуація, структура, характер розселення населення Канади. Корінне населення. Англо-французький дуалізм. Українці в Канаді. Інтеграція в США. Особливості економічного розвитку й загальна характеристика господарства Канади. Місце в міжнародному поділі праці. Галузева й територіальна структура промисловості Канади. Особливе значення гірничодобувної промисловості, її структура. Характеристика галузей обробної промисловості. Головні промислові центри. Сільське господарство: технічне оснащення, значення галузей та їх розміщення. Транспорт: його розвиток і особливості. Структура транспортної системи і характеристика видів транспорту. Сфера послуг країни. Зовнішньоекономічні зв'язки. Товарна і географічна структура експорту й імпорту. Внутрішні відмінності. Провінції Онтаріо і Квебек. Степові провінції. Британська Колумбія. Канадська північ. Природна і культурна спадщина. Проблеми і перспективи розвитку Канади.

РОЗДІЛ 2

Суспільно-географічна характеристика країн Латинської Америки

Тема 1. Суспільно-географічна характеристика Латинської Америки

Історія відкриття, заселення, господарського освоєння та формування політичної карти Латинської Америки. Загальні відомості про регіон. Економіко-географічне та геополітичне положення, їх оцінка. «Сусідство» з США. Склад регіону. Сучасна політична карта регіону. Особливості історичного, культурного, соціально-економічного розвитку. Природно-ресурсний потенціал, його оцінка. Населення: чисельність та його динаміка, демографічна ситуація, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Рівень урбанізації, міста-гіганти. Сільське розселення, спосіб та умови життя. Українці в Аргентині, Бразилії та Уругваї. Особливості економічного розвитку й загальна характеристика господарства Латинської Америки. Місце регіону в міжнародному поділі праці. Аграрно-сировинна спеціалізація. «Нові індустріальні країни». Галузева й територіальна структура промисловості Латинської Америки. Експортні галузі добувної промисловості. Гірничопромислові райони. Старі та нові галузі обробної промисловості, райони їх концентрації. Загальна характеристика сільського господарства регіону. Споживчі культури. Плантаційні культури. Тваринництво. Транспорт: його розвиток і особливості. Структура транспортної системи і характеристика видів транспорту. Трансконтинентальні шляхи. Панамський канал. Сфера послуг регіону. Природна і культурна спадщина. Рекреація і туризм. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 2. Суспільно-географічна характеристика Бразилії

Історія відкриття, заселення, господарського освоєння Бразилії. Форма державного правління й державного устрою країни. Адміністративно-територіальний поділ держави. Політико- й економіко-географічне положення Бразилії, їх оцінка. Природно-ресурсний потенціал та його оцінка, найбільші родовища корисних копалин. Чисельність, динаміка, демографічна ситуація, структура, характер розселення населення Бразилії. Особливості економічного розвитку й загальна характеристика господарства Бразилії. Місце в міжнародному поділі праці. Галузева й територіальна структура промисловості Бразилії. Головні промислові центри. Загальна характеристика сільського господарства, головні галузі та особливості їх розміщення. Транспорт: його розвиток та особливості. Структура транспортної системи і характеристика основних видів транспорту. Сфера послуг країни. Рекреація і туризм. Зовнішньоекономічні зв'язки. Товарна і географічна структура експорту й імпорту. Внутрішні відмінності.

Тема 3. Суспільно-географічна характеристика Мексики

Історія відкриття, заселення, господарського освоєння Мексики. Форма державного правління й державного устрою країни. Адміністративно-територіальний поділ держави. Політико- й економіко-географічне положення Мексики, їх оцінка. Природно-ресурсний потенціал та його оцінка, найбільші родовища корисних копалин. Чисельність, динаміка, демографічна ситуація, структура, характер розселення населення Мексики. Корінне населення. Особливості економічного розвитку й загальна характеристика господарства Мексики. Місце в міжнародному поділі праці. Галузева й територіальна структура промисловості Мексики. Головні промислові центри. Загальна характеристика сільського господарства, головні галузі та особливості їх розміщення. Транспорт: його розвиток та особливості. Структура транспортної системи і характеристика основних видів транспорту. Сфера послуг країни. Рекреація і туризм. Зовнішньоекономічні зв'язки. Товарна і географічна структура експорту й імпорту. Внутрішні відмінності.

Тема 4. Суспільно-географічна характеристика Ла-Платських країн. Суспільно-географічна характеристика Аргентини

Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) Ла-Платських країн. Рекреація і туризм.

Історія відкриття, заселення, господарського освоєння Аргентини. Форма державного правління й державного устрою країни. Адміністративно-територіальний поділ держави. Політико- й економіко-географічне положення Аргентини, їх оцінка. Природно-ресурсний потенціал та його оцінка, найбільші родовища корисних копалин. Чисельність, динаміка, демографічна ситуація, структура, характер розселення населення Аргентини. Особливості економічного розвитку й загальна характеристика господарства Аргентини. Місце в міжнародному поділі праці. Галузева й територіальна структура промисловості Аргентини. Головні промислові центри. Загальна характеристика сільського господарства, головні галузі та особливості їх розміщення. Транспорт: його розвиток та особливості. Структура транспортної системи і характеристика основних видів транспорту. Сфера послуг країни. Рекреація і туризм. Зовнішньоекономічні зв'язки. Товарна і географічна структура експорту й імпорту. Внутрішні відмінності.

Тема 5. Суспільно-географічна характеристика країн Північного Сходу Південної Америки

Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Північного Сходу Південної Америки. Рекреація і туризм.

Тема 6. Суспільно-географічна характеристика країн Центральної Америки і Вест-Індії

Країни Центральної Америки: загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Центральної Америки. Рекреація і туризм. Економіко-географічна характеристика Коста-Ріки.

Країни Вест-Індії: загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Вест-Індії. Рекреація і туризм. Економіко-географічна характеристика Багамських островів і Куби.

Тема 7. Суспільно-географічна характеристика Андських країн

Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) Андських країн. Рекреація і туризм.

РОЗДІЛ 3

Суспільно-географічна характеристика Австралії та Океанії

Тема 1. Суспільно-географічна характеристика Австралійського Союзу

Історія відкриття, заселення й господарського освоєння Австралії. Коротка історія формування політичної й адміністративно-територіальної карти країни-континента. Форма державного правління й державного устрою Австралії. Сучасний адміністративно-територіальний поділ держави. Австралія – одна з провідних країн в басейні Тихого океану. Міжнародні організації, до складу яких входить держава. Політико- й економіко-географічне положення Австралії та їх оцінка. Природно-ресурсний потенціал країни та його оцінка, найбільші родовища корисних копалин. Динаміка, структура, характер розселення населення Австралії. Демографічні, соціальні, культурні процеси. Проблеми урбанізації. Корінне населення. Українці в Австралії. Особливості економічного розвитку й загальна характеристика господарства Австралії. Місце Австралії в міжнародному поділі праці. Галузева й територіальна структура промисловості Австралії. Загальна характеристика сільського господарства Австралії. Транспорт і сфера послуг країни-континента. Зовнішньоекономічні зв'язки. Австралія і Японія. Товарна і географічна структура експорту й імпорту. Внутрішні відмінності та міста Австралії. Порівняльна суспільно-географічна характеристика економічних районів (адміністративно-територіальних одиниць) Австралії. Проблеми і перспективи розвитку Австралії.

Тема 2. Суспільно-географічна характеристика Нової Зеландії та Океанії

Історія відкриття, заселення, господарського освоєння та формування політичної карти Нової Зеландії та Океанії. Поділ Океанії на Меланезію, Полінезію та Мікронезію. Форма державного правління й державного устрою країн регіону. Політико- й економіко-географічне положення Нової Зеландії та Океанії, їх оцінка. Природно-ресурсний потенціал регіону та його оцінка, найбільші родовища корисних копалин. Динаміка, структура, характер розселення населення Нової Зеландії та Океанії. Демографічні, соціальні, культурні процеси. Проблеми урбанізації. Корінне населення регіону. Особливості економічного розвитку й загальна характеристика господарства Нової Зеландії та Океанії. Місце Нової Зеландії та Океанії в міжнародному поділі праці. Галузева й територіальна структура промисловості Нової Зеландії та Океанії. Загальна характеристика сільського господарства Нової Зеландії та Океанії. Транспорт і сфера послуг регіону. Зовнішньоекономічні зв'язки. Товарна і географічна структура експорту й імпорту. Внутрішні відмінності Нової Зеландії та Океанії. Порівняльна суспільно-географічна характеристика окремих країн регіону. Проблеми і перспективи розвитку Нової Зеландії та Океанії.

РОЗДІЛ 4

Суспільно-географічна характеристика країн Африки

Тема 1. Суспільно-географічна характеристика Африки

Загальні дані про площу і населення. Склад території. Економіко-географічне положення, його оцінка та значення для розвитку країн Африки. Мінеральний та енергетичний склад ресурсів. Водні проблеми. Господарське значення лісних ресурсів. Політична карта, її зміни за історичний період і сучасний стан. Головні політичні проблеми сучасної Африки. Типи країн.

Населення: чисельність, динаміка і демографічна структура. Етнічний і расовий склад. Головні народності. Релігійний склад. Міграція африканського населення та її напрями. Міське і сільське населення. Міста.

Господарство: рівень розвитку країн. Багатоукладність. Особливості розвитку господарства різних країн. Сільське господарство: значення в розвитку економіки африканських країн. Характеристика сучасного аграрного складу. Рівень сучасного розвитку в межах країн. Продовольча проблема. Галузева структура. Головні експортні культури та їх розміщення. Споживчі культури корінного населення. Особливості розвитку і розміщення тваринництва. Сільськогосподарські зони.

Промисловість: структура і значення. Значення Африки в сучасному світі за запасами мінеральних ресурсів. Гірничопромислові райони Африки. Енергетична база. Обробна промисловість. Кустарне виробництво.

Транспорт: значення транспортної системи, її склад. Залізничний, водний транспорт та їх значення. Крупні транспортні центри міжнародного значення (морські порти, аеропорти та ін). Зовнішньоекономічні зв'язки.

Головні регіональні групи країн Африки. Головні риси схожості і відмінності в структурі та розміщенні економіки. Типи країн.

Тема 2. Суспільно-географічна характеристика країн Північної Африки

Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Північної Африки. Рекреація і туризм.

Єгипет: формування території і населення. Особливості розселення населення. Політична система. Економіко-географічне положення. Оцінка природних ресурсів. Головні риси сучасного господарства. Особливе значення бавовни. Енергетична база. Промисловість. Суецький канал і його значення для економіки країни. Зовнішньоекономічні зв'язки. Внутрішні економіко-географічні відмінності.

Алжир: економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Ресурси Сахари та їх використання. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Галузева структура господарства. Спеціалізація і розміщення сільського господарства. Промисловість та її галузі. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 3. Суспільно-географічна характеристика країн Західної Африки

Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Західної Африки. Рекреація і туризм.

Нігерія: територія і економіко-географічне положення. Оцінка природних умов і ресурсів. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Сільське господарство та його структура. Головні райони експортних культур – какао, арахісу, масленої пальми. Розвиток гірничовидобувної промисловості, нафтовидобутку. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки. Внутрішні економіко-географічні відмінності.

Тема 4. Суспільно-географічна характеристика країн Східної Африки

Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та

загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Східної Африки. Рекреація і туризм.

Ефіопія: територія і економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Сільське господарство, його значення в економіці. Географія галузей. Промисловість: структура і розміщення. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки. Внутрішні економіко-географічні відмінності.

Тема 5. Суспільно-географічна характеристика країн Центральної Африки

Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Центральної Африки. Рекреація і туризм.

Тема 6. Суспільно-географічна характеристика країн Південної Африки

Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Південної Африки. Рекреація і туризм.

ПАР: територія і географічне положення. Багатство і різновиди мінеральних ресурсів. Оцінка інших природних умов і ресурсів. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Промисловість: співвідношення гірничодобувної та обробної промисловості, головні райони їх розміщення. Сільське господарство: структура, розміщення галузей. Транспортна система. Зовнішньоекономічні зв'язки.

6-й семестр

РОЗДІЛ 5

Суспільно-географічна характеристика країн Європи

Тема 1. Суспільно-географічна характеристика країн Західної Європи

Територія. Географічне положення. Політична карта регіону. Суспільний лад і державний устрій. Природні умови і ресурси. Населення. Георелігійна ситуація. Імпорт робочої сили.

Етапи і рівень економічного і соціального розвитку. Інтеграційні процеси. Європейський Союз – один з основних полюсів розвитку в сучасному світі. Проблема розширення ЄС. Науково-технічний і виробничий потенціал.

Структура господарства. Енергетика. Обробна промисловість. Високотехнологічні виробництва. Сільське господарство. Аграрна політика ЄС. Транспорт. Зв'язок і телекомунікації. Нематеріальна діяльність. Зовнішні зв'язки. Міжнародні послуги. Туризм. Природна і культурна спадщина. Внутрішні відмінності. Міста.

Німеччина, Франція, Велика Британія: економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Галузева структура господарства. Промисловість та її галузі. Спеціалізація і розміщення сільського господарства. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 2. Суспільно-географічна характеристика країн Північної Європи

Територія. Географічне положення. Політична карта регіону. Суспільний лад і державний устрій. Природні умови і ресурси. Населення. Георелігійна ситуація.

Структура господарства. Енергетика. Обробна промисловість. Високотехнологічні виробництва. Сільське господарство. Транспорт. Зв'язок і телекомунікації. Нематеріальна діяльність. Зовнішні зв'язки. Міжнародні послуги. Туризм. Природна і культурна спадщина. Внутрішні відмінності. Міста.

Швеція: економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Галузева структура господарства. Промисловість та її галузі. Спеціалізація і розміщення сільського господарства. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 3. Суспільно-географічна характеристика країн Південної Європи

Територія. Географічне положення. Політична карта регіону. Суспільний лад і державний устрій. Природні умови і ресурси. Населення. Георелігійна ситуація.

Структура господарства. Енергетика. Обробна промисловість. Високотехнологічні виробництва. Сільське господарство. Транспорт. Зв'язок і телекомунікації. Нематеріальна діяльність. Зовнішні зв'язки. Міжнародні послуги. Туризм. Природна і культурна спадщина. Внутрішні відмінності. Міста.

Іспанія та Італія: економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Галузева структура господарства. Промисловість та її галузі. Спеціалізація і розміщення сільського господарства. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 4. Суспільно-географічна характеристика країн Східної і Центральної Європи

Територія. Географічне положення. Політична карта регіону. Суспільний лад і державний устрій. Природні умови і ресурси. Населення. Георелігійна ситуація.

Структура господарства. Енергетика. Обробна промисловість. Високотехнологічні виробництва. Сільське господарство. Транспорт. Зв'язок і телекомунікації. Нематеріальна діяльність. Зовнішні зв'язки. Міжнародні послуги. Туризм. Природна і культурна спадщина. Внутрішні відмінності. Міста.

Польща: економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Галузева структура господарства. Промисловість та її галузі. Спеціалізація і розміщення сільського господарства. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 5. Суспільно-географічна характеристика країн Південно-Східної Європи

Територія. Географічне положення. Політична карта регіону. Суспільний лад і державний устрій. Природні умови і ресурси. Населення. Георелігійна ситуація.

Структура господарства. Енергетика. Обробна промисловість. Високотехнологічні виробництва. Сільське господарство. Транспорт. Зв'язок і телекомунікації. Нематеріальна діяльність. Зовнішні зв'язки. Міжнародні послуги. Туризм. Природна і культурна спадщина. Внутрішні відмінності. Міста.

Болгарія і Хорватія: економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Галузева структура господарства. Промисловість та її галузі. Спеціалізація і розміщення сільського господарства. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки.

РОЗДІЛ 6

Суспільно-географічна характеристика країн Азії

Тема 1. Суспільно-географічна характеристика країн Північної та Центральної Азії

Економіко-географічна характеристика Азії. Загальні відомості про регіон Північна та Центральна Азія, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Північної та Центральної Азії. Рекреація і туризм.

Казахстан: економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Галузева структура господарства. Спеціалізація і розміщення сільського господарства. Промисловість та її галузі. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 2. Суспільно-географічна характеристика країн Південно-Західної Азії

Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Південно-Західної Азії. Рекреація і туризм.

Туреччина: економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Галузева структура господарства. Промисловість та її галузі. Спеціалізація і розміщення сільського господарства. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 3. Суспільно-географічна характеристика країн Південної Азії

Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Південної Азії. Рекреація і туризм.

Індія: економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Галузева структура господарства. Промисловість та її галузі. Спеціалізація і розміщення сільського господарства. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 4. Суспільно-географічна характеристика країн Південно-Східної Азії

Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Південно-Східної Азії. Рекреація і туризм.

Індонезія: економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Галузева структура господарства. Промисловість та її галузі. Спеціалізація і розміщення сільського господарства. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 5. Суспільно-географічна характеристика країн Східної Азії

Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та

загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Східної Азії. Рекреація і туризм.

Японія: економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Галузева структура господарства. Промисловість та її галузі. Спеціалізація і розміщення сільського господарства. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 6. Суспільно-географічна характеристика Китайської Народної Республіки

Загальні відомості про країну, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки). Рекреація і туризм.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
РОЗДІЛ 1												
Суспільно-географічна характеристика країн Англо-Америки												
Тема 1. Вступ до дисципліни «Регіональна економічна і соціальна географія»	0,5					0,5	2					2
Тема 2. Суспільно-географічна характеристика Англо-Америки	2	2					2					2
Тема 3. Суспільно-географічна характеристика США	19,5	6	12			1,5	16	2	4			10
Тема 4. Суспільно-географічна характеристика Канади	4		4				8					8
Разом за розділом 1	26	8	16			2	28	2	4			22
РОЗДІЛ 2												
Суспільно-географічна характеристика країн Латинської Америки												
Тема 1. Суспільно-географічна характеристика Латинської Америки	21,5	8	12			1,5	11	2	4			5
Тема 2. Суспільно-географічна	4,5		4			0,5	5					5

характеристика Бразилії												
Тема 3. Суспільно-географічна характеристика Мексики	0,5					0,5	5					5
Тема 4. Суспільно-географічна характеристика Ла-Платських країн. Суспільно-географічна характеристика Аргентини	0,5					0,5	3					3
Тема 5. Суспільно-географічна характеристика країн Північного Сходу Південної Америки	1					1	3					3
Тема 6. Суспільно-географічна характеристика країн Центральної Америки і Вест-Індії	0,5					0,5	3					3
Тема 7. Суспільно-географічна характеристика Андських країн	0,5					0,5	3					3
Поточна контрольна робота 1	5					5	5					5
Разом за розділом 2	34	8	16			10	38	2	4			32
РОЗДІЛ 3												
Суспільно-географічна характеристика Австралії та Океанії												
Тема 1. Суспільно-географічна характеристика Австралійського Союзу	20,5	8	12			0,5	12	2				10
Тема 2. Суспільно-географічна характеристика Нової Зеландії та Океанії	5		4			1	4					4
Разом за розділом 3	25,5	8	16			1,5	16	2				14
РОЗДІЛ 2												
Суспільно-географічна характеристика країн Африки												
Тема 1. Суспільно-географічна характеристика Африки	19	6	12			1	12	2	2			8

Тема 2. Суспільно-географічна характеристика країн Північної Африки	4,5		4			0,5	4					4
Тема 3. Суспільно-географічна характеристика країн Західної Африки	1					1	4					4
Тема 4. Суспільно-географічна характеристика країн Східної Африки	1					1	4					4
Тема 5. Суспільно-географічна характеристика країн Центральної Африки	1					1	4					4
Тема 6. Суспільно-географічна характеристика країн Південної Африки	1					1	4					4
Підготовка до підсумкового (залікового) контролю	7	2				5	6					6
Разом за розділом 4	34,5	8	16			10,5	38	2	2			34
ВСЬОГО	120	32	64			24	120	8	10			102

РОЗДІЛ 5

Суспільно-географічна характеристика країн Європи

Тема 1. Суспільно-географічна характеристика країн Західної Європи	10	2	4			4	14	2	2			10
Тема 2. Суспільно-географічна характеристика країн Північної Європи	8	2	2			4	10					10
Тема 3. Суспільно-географічна характеристика країн Південної Європи	8	2	2			4	10					10
Тема 4. Суспільно-географічна характеристика країн Східної і Центральної Європи	8	2	2			4	14	2	2			10
Тема 5. Суспільно-географічна	7	2	2			3	7		2			5

характеристика країн Південно-Східної Європи												
Підготовка до контрольної роботи 2	17	2				15	5					5
Разом за розділом 5	58	12	12			34	60	4	6			50
РОЗДІЛ 6												
Суспільно-географічна характеристика країн Азії												
Тема 1. Суспільно- географічна характеристика країн Північної та Центральної Азії	8	2	2			4	8	2	2			4
Тема 2. Суспільно- географічна характеристика країн Південно-Західної Азії	8	2	2			4	8		2			6
Тема 3. Суспільно- географічна характеристика країн Південної Азії	8	2	2			4	8					8
Тема 4. Суспільно- географічна характеристика країн Південно-Східної Азії	8	2	2			4	8		2			6
Тема 5. Суспільно- географічна характеристика країн Східної Азії	8	2	2			4	8					8
Тема 6. Суспільно- географічна характеристика Китайської Народної Республіки	8	2	2			4	8					8
Разом за розділом 6	48	12	12			24	48	2	6			40
Підготовка до підсумкового (екзаменаційного) контролю	14					14	12					12
Разом за 6-й семестр	120	24	24			72	120	6	12			102
Усього годин	240	56	88			96	240	14	22			204

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
5-й семестр			
1-2 розділи			
1-2	Північна Америка. Сполучені Штати Америки: загальна характеристика, історія формування, ЕГП, ПРП	4	2
3-4	Населення США	4	
5-6	Господарство США	4	2
7-8	Суспільно-географічна характеристика Канади	4	
9-10	Латинська Америка: загальна характеристика, історія формування, ЕГП, ПРП	4	2
11-12	Населення Латинської Америки	4	
13-14	Загальна характеристика господарства Латинської Америки	4	2
15-16	Суспільно-географічна характеристика окремих країн Латинської Америки. Бразилія	4	
	Разом за 1-2 розділами	32	8
3-4 розділи			
17-20	Австралійський Союз: загальна характеристика, історія формування, ЕГП, ПРП. Населення Австралійського Союзу	8	
21-22	Господарство Австралії	4	
23-24	Суспільно-географічна характеристика Нової Зеландії та Океанії	4	
25-26	Загальна характеристика Африки. Політична карта Африки. Природно-ресурсний потенціал	4	2
27-28	Населення Африки	4	
29-30	Господарство Африки	4	
31-32	Суспільно-географічна характеристика регіону Африки (на вибір студента) – Північної Африки, Східної Африки, Західної Африки, Центральної Африки, Південної Африки (на вибір студента)	4	
	Разом за 3-4 розділами	32	2
	Разом за 5-й семестр	64	10
6-й семестр (5-6 розділи)			
1-2	Суспільно-географічна характеристика країн Західної Європи	4	2
3	Суспільно-географічна характеристика країн Північної Європи	2	
4	Суспільно-географічна характеристика країн Південної Європи	2	
5	Суспільно-географічна характеристика країн Східної та Центральної Європи	2	2

6	Суспільно-географічна характеристика країн Південно-Східної Європи	2	2
7	Суспільно-географічна характеристика країн Північної та Центральної Азії	2	2
8	Суспільно-географічна характеристика країн Південно-Західної Азії	2	2
9	Суспільно-географічна характеристика країн Південної Азії	2	
10	Суспільно-географічна характеристика країн Південно-Східної Азії	2	2
11	Суспільно-географічна характеристика країн Східної Азії	2	
12	Суспільно-географічна характеристика Китайської Народної Республіки	2	
	Разом за 6-й семестр	24	12
	Разом	88	24

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1-й розділ			
1	Опрацювати тему «Теоретичні і методологічні основи курсу «Регіональна економічна і соціальна географія» (об’єкт, предмет та методи дослідження регіональної економічної і соціальної географії; теоретичні засади країнознавчої науки (базові вчення, географічні теорії, концепції); понятійно-термінологічний апарат; зв’язки регіональної економічної і соціальної географії з іншими науками)	0,5	2
2	Опрацювати тему «Суспільно-географічна характеристика Англо-Америки»		2
3	Опрацювати тему «Історія відкриття, заселення та господарського освоєння США»	0,5	2
4	Опрацювати тему «Сфера послуг США»	0,5	4
5	Опрацювати тему «Транспорт, зовнішньоекономічні зв’язки, внутрішні відмінності, проблеми і перспективи розвитку США»	0,5	4
6	Опрацювати тему «Суспільно-географічна характеристика Канади»		8
2-й розділ			
7	Опрацювати тему «Транспортна система Латинської Америки. Характеристика основних видів транспорту»	0,5	1
8	Опрацювати тему «Зовнішньоекономічні зв’язки Латинської Америки. Товарна і географічна структура зовнішньої торгівлі»	0,5	2
9	Опрацювати тему «Рекреація і туризм Латинської Америки. Проблеми і перспективи розвитку регіону»	0,5	2
10	Опрацювати тему «Транспорт, зовнішньоекономічні зв’язки, внутрішні відмінності, проблеми і перспективи розвитку Бразилії»	0,5	
11	Опрацювати тему «Суспільно-географічна характеристика Бразилії»		5

12	<i>Опрацювати тему «Транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки, внутрішні відмінності, проблеми і перспективи розвитку Мексики»</i>	0,5	
13	<i>Опрацювати тему «Суспільно-географічна характеристика Мексики»</i>		5
14	<i>Опрацювати тему «Транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки, внутрішні відмінності, проблеми і перспективи розвитку Аргентини»</i>	0,5	
15	<i>Опрацювати тему «Суспільно-географічна характеристика Ла-Платських країн»</i>		3
16	<i>Опрацювати тему «Суспільно-географічна характеристика країн Північного Сходу Південної Америки»</i>	1	3
17	<i>Опрацювати тему «Транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки, внутрішні відмінності, проблеми і перспективи розвитку країн Центральної Америки і Вест-Індії»</i>	0,5	
18	<i>Опрацювати тему «Суспільно-географічна характеристика країн Центральної Америки і Вест-Індії»</i>		3
19	<i>Опрацювати тему «Транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки, внутрішні відмінності, проблеми і перспективи розвитку Андських країн»</i>	0,5	
20	<i>Опрацювати тему «Суспільно-географічна характеристика Андських країн»</i>		3
21	<i>Підготуватися до написання поточної контрольної роботи 1 (як сукупності тестів за темами практичних робіт 1-16)</i>	5	5
	Разом за 1-2 розділи	12	54
3-й розділ			
22	<i>Опрацювати тему «Суспільно-географічна характеристика населення і господарства Австралійського Союзу»</i>		8
23	<i>Опрацювати тему «Суспільно-географічна характеристика економічних районів (або адміністративно-територіальних одиниць) Австралійського Союзу»</i>	0,5	2
24	<i>Опрацювати тему «Економіко-географічна характеристика окремих країн Океанії»</i>	1	
25	<i>Опрацювати тему «Суспільно-географічна характеристика Нової Зеландії та Океанії»</i>		4
4-й розділ			
26	<i>Опрацювати тему «Транспортна система Африки. Характеристика основних видів транспорту»</i>	0,5	3
27	<i>Опрацювати тему «Зовнішньоекономічні зв'язки Африки. Рекреація і туризм Африки. Проблеми і перспективи розвитку материка»</i>	0,5	3
28	<i>Опрацювати тему «Транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки, внутрішні відмінності, проблеми і перспективи розвитку країн Північної Африки»</i>	0,5	2
29	<i>Опрацювати тему «Суспільно-географічна характеристика Північної Африки»</i>		4
30	<i>Опрацювати тему «Суспільно-географічна характеристика країн Західної Африки»</i>	1	4
31	<i>Опрацювати тему «Суспільно-географічна характеристика країн</i>	1	4

	Східної Африки»		
32	Опрацювати тему «Суспільно-географічна характеристика країн Центральної Африки»	1	4
33	Опрацювати тему «Суспільно-географічна характеристика країн Південної Африки»	1	4
34	Підготуватися до написання підсумкового (залікового) контролю	5	6
	Разом за 3-4 розділи	12	48
	ВСЬОГО	24	102
6-й семестр			
5-й розділ			
35	Опрацювати тему «Суспільно-географічна характеристика Австрії, Ірландії, Монако»	4	10
36	Опрацювати тему «Суспільно-географічна характеристика Ісландії»	4	10
37	Опрацювати тему «Суспільно-географічна характеристика Андорри, Сан-Марино»	4	10
38	Опрацювати тему «Суспільно-географічна характеристика Литви, Латвії, Естонії»	4	10
39	Опрацювати тему «Суспільно-географічна характеристика Албанії, Сербії, Чорногорії»	3	5
40	Підготуватися до написання поточної контрольної роботи 2	15	5
6-й розділ			
41	Опрацювати тему «Суспільно-географічна характеристика Узбекистану»	4	4
42	Опрацювати тему «Суспільно-географічна характеристика Афганістану, Йорданії, Оману»	4	6
43	Опрацювати тему «Суспільно-географічна характеристика Пакистану»	4	8
44	Опрацювати тему «Суспільно-географічна характеристика В'єтнаму, Лаосу»	4	6
45	Опрацювати тему «Суспільно-географічна характеристика Монголії»	4	8
46	Опрацювати тему «Суспільно-географічна характеристика Китайської Народної Республіки»	4	8
47	Підготуватися до написання підсумкового (екзаменаційного) контролю	14	12
	Разом за 6-й семестр	72	102
	Разом	96	204

Результати самостійної роботи перевіряються шляхом опитування на практичному занятті; виконання відповідних практичних завдань, що надаються в методичній розробці до практичного заняття; тестових контролів в системі Moodle; виносяться на поточні контрольні роботи та підсумкові семестрові контролі (заліковий, екзаменаційний) (ті теми, за якими є аудиторні заняття).

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання не передбачені навчальним планом.

7. Методи навчання

- пояснювально-ілюстративні (розповідь з елементами бесіди, пояснення, лекція, ілюстрація тощо);
- репродуктивні;
- проблемного викладу;
- частково-пошукові.

Під час вивчення курсу передбачені лекції (інформаційні, проблемні, лекції-дискусії), самостійні і практичні роботи студентів (з навчальною та періодичною літературою, інтернет-джерелами, статистичним матеріалом, різноманітними картами тощо), використання комп'ютерної техніки, індивідуальні і групові консультації. Самостійна робота студентів включає такі види занять із зазначених вище тем: поглиблене вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання, літератури за заданою тематикою, пошук додаткової інформації, підготовка до практичних занять, поточних контрольних робіт та підсумкових семестрових контролів тощо.

Усі матеріали і навчально-методичний комплекс представлені у середовищі Office365.

У разі подовження воєнного стану, пов'язаного зі збройною агресією проти України, та обумовленою цим складною безпековою ситуацією в Харківській області та місті Харків заняття проводяться дистанційно в форматі відеоконференції (платформи Zoom, Google Meet – на вибір студентів і з урахуванням обмеженості використання платформ). Консультації індивідуальні та групові відбуваються з використанням месенджерів.

8. Методи контролю

1. Поточні тестові контролі теоретичного матеріалу (за кожною темою практичної роботи) в системі Moodle.
2. Перевірка виконання практичних робіт (письмові відповіді на питання, складання картосхем, графіків, діаграм, таблиць, схем, математичний аналіз статистичних даних тощо).
3. Теоретичний захист практичних робіт (індивідуальне, комбіноване, фронтальне опитування).
4. Участь у дискусіях під час лекційних та практичних занять.
5. Вирішення проблемних питань і завдань під час лекційних та практичних занять.
6. Виконання творчих завдань під час практичних занять.
7. Виконання групових проєктів під час практичних занять.
8. Проходження географічних лабіринтів з деяких тем на практичних заняттях.
9. Демонстрація слайдів з помилками та їх виправлення студентами («лекції з помилками»).
10. Захист студентами презентацій на цікаві теми на практичних заняттях.
11. Написання двох поточних контрольних робіт (в 5-му і 6-му семестрах). Поточна контрольна робота 1 в 5-му семестрі зараховується як сукупність поточних тестових контролів теоретичного матеріалу за розділами 1-2 (за темами практичних робіт 1-16).
12. Написання підсумкового (залікового) контролю (в 5-му семестрі).
13. Написання підсумкового (екзаменаційного) контролю (в 6-му семестрі).

Курс «Регіональна економічна і соціальна географія» створений і відкритий для студентів на навчальній платформі Moodle. Всі види контролю проводяться й оцінюються на цій платформі.

Підсумкові (заліковий, екзаменаційний) контролі проводяться в письмовій формі. У разі проведення заліку або екзамену в дистанційній формі використовується LMS платформа «Moodle» з автентифікацією здобувача у режимі відеоконференції. Використовуються технічні і програмні засоби, які дозволяють забезпечити аудіо- і відеофіксацію.

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, всі контрольні заходи мають проводитися з обов'язковим дотриманням студентами вимог академічної доброчесності. Якщо академічну недоброчесність виявлено при проведенні поточних контрольних робіт або підсумкових (залікового, екзаменаційного) контролів, їх оцінка за виконання роботи має бути знижена до 0 балів.

9. Схема нарахування балів 5-й семестр

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання	Розділ 1	T1		
		T2	ПР 1-6	9
		T3		
		T4	ПР 7-8	2
	Розділ 2	T1	ПР 9-14	9
		T2	ПР 15-16	2
		T3		
		T4		
		T5		
		T6		
		T7		
		КР		9
	Розділ 3	T1	ПР 17-22	9
			Тест	1,5
			Тест	1,5
		T2	ПР 23-24	3
	Розділ 4	T1	ПР 25-30	9
			Тест	1,5
			Тест	1,5
		T2	ПР 31-32	2
		T3		
		T4		
		T5		
	T6			
Залік			40	
Сума			100	

T1, T2 ... T7 – теми розділів

ПР – практична робота

КР – контрольна робота, передбачена навчальним планом

Тест – поточні тестові контролі

Для допуску до складання підсумкового (залікового) контролю здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 30 балів з навчальної дисципліни за виконання практичних завдань, під час поточного контролю, самостійної роботи.

6-й семестр

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання												Екза- мен	Сума		
Розділ 5						Розділ 6								Разом	
T1	T2	T3	T4	T5	КР	T1	T2	T3	T4	T5	T6				
ПР 1-2	ПР 3	ПР 4	ПР 5	ПР 6		ПР 7	ПР 8	ПР 9	ПР 10	ПР 11	ПР 12				
6	4	4	4	4		20	3	3	3	3	3				3
															60

T1, T2 ... T6 – теми розділів

ПР – практична робота

КР – контрольна робота, передбачена навчальним планом

Для допуску до складання підсумкового (екзаменаційного) контролю здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 30 балів з навчальної дисципліни за виконання практичних завдань, під час поточного контролю, самостійної роботи.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

5 семестр:

ПР 1-2, 3-4, 5-6, 9-10, 11-12, 13-14, 17-18, 19-20, 21-22, 23-24, 25-26, 27-28, 29-30 (4 академічні години) – 3 бали:

- відповіді на питання для обговорення, захист роботи, захист презентацій – 1 бал;
- виконання практичних завдань – 2 бали.

Оцінювання практичної роботи (4 академічні години) – від 0 до 3 балів:

0 балів – робота не виконана,

1 бал – виконана частково, у тезовій формі, повністю відтворена інформація з інтернет, знання фрагментарні і поверхові,

2 бали – завдання виконано частково, висновки не аргументовані, робота підготовлена недбало, або завдання виконано повністю, містить суттєві помилки методичного характеру, знання поверхові,

2,5 бали – завдання виконано повністю, вчасно, містить несуттєві недоліки, знання достатні,

3 бали – творчий підхід до розкриття питання, повно і правильно виконана, демонстрація глибоких знань теорії, зауваження відсутні.

ПР 7-8, 15-16, 31-32 (4 академічні години) – 2 бали:

- відповіді на питання для обговорення, захист роботи, захист презентацій – 0,5 балів;
- виконання практичних завдань – 1,5 бали.

Оцінювання практичної роботи (4 академічні години) – від 0 до 2 балів:

0 балів – робота не виконана,

0,5 балів – виконана частково, у тезовій формі, повністю відтворена інформація з інтернет, знання фрагментарні і поверхові,

1 бал – завдання виконано частково, висновки не аргументовані, робота підготовлена недбало, або завдання виконано повністю, містить суттєві помилки методичного характеру, знання поверхові,

1,5 бали – завдання виконано повністю, вчасно, містить несуттєві недоліки, знання достатні,

2 бали – творчий підхід до розкриття питання, повно і правильно виконана, демонстрація глибоких знань теорії, зауваження відсутні.

Поточна контрольна робота – 9 балів: система тестових завдань різного типу і рівня складності за темами практичних робіт у розділах 1-2 (практичні роботи 1-16). Детальна розбаловка представлена для кожного тестового завдання.

Підсумковий (заліковий) контроль – 40 балів: система тестових завдань різного типу і рівня складності. Детальна розбаловка підсумкового (залікового) контролю представлена для кожного тестового завдання.

6 семестр

ПР 3, 4, 5, 6 (4 бали):

- відповіді на питання для обговорення, захист роботи, захист презентацій – 1 бал;
- виконання практичних завдань – 3 бали.

Оцінювання практичної роботи – від 0 до 4 балів:

0 балів – робота не виконана,

1 бал – виконана частково, у тезовій формі, повністю відтворена інформація з інтернет, знання фрагментарні і поверхові,

2 бали – завдання виконано частково, висновки не аргументовані, робота підготовлена недбало, або завдання виконано повністю, містить суттєві помилки методичного характеру, знання поверхові,

3 бали – завдання виконано повністю, вчасно, містить несуттєві недоліки, знання достатні,

4 бали – творчий підхід до розкриття питання, повно і правильно виконана, демонстрація глибоких знань теорії, зауваження відсутні.

ПР 1-2, 7, 8, 9, 10, 11, 12 (3 бали):

- відповіді на питання для обговорення, захист роботи, захист презентацій – 0,5 балів;
- виконання практичних завдань – 2,5 бали.

Оцінювання практичної роботи – від 0 до 3 балів:

0 балів – робота не виконана,

1 бал – виконана частково, у тезовій формі, висновки не аргументовані, робота підготовлена недбало, повністю відтворена інформація з інтернет, знання фрагментарні і поверхові,

2 бали – завдання виконано повністю, вчасно, містить несуттєві недоліки, знання достатні,

3 бали – творчий підхід до розкриття питання, повно і правильно виконана, демонстрація глибоких знань теорії, зауваження відсутні.

Якщо практична робота розрахована на два заняття, то кожне з двох занять оцінюється згідно зазначених критеріїв окремо.

Поточна контрольна робота – 20 балів: система тестових завдань різного типу і рівня складності. Детальна розбаловка поточної контрольної роботи представлена для кожного тестового завдання.

Підсумковий (екзаменаційний) контроль – 40 балів: система завдань різного типу і рівня складності (тестові завдання; закінчення речень; знаходження неправильних тверджень та їх виправлення; визначення країни за її характерною рисою; питання, що передбачають розгорнуті відповіді). Детальна розбаловка підсумкового (екзаменаційного) контролю представлена на самій роботі біля кожного завдання.

Визнання результатів навчання, отриманих у **неформальній освіті** (літні школи, онлайн-курси, тренінги тощо з указаними результатами навчання, які є тотожними до указаних у робочій програмі дисципліни), проводиться за заявою здобувача відповідно до Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна.

Під час вивчення дисципліни за результатами підготовки публікацій або доповіді на регіональних / всеукраїнських / міжнародних конференціях за тематикою відповідно до тем дисципліни за наявності підтверджувального сертифікату із зазначеними компетентностями, які є тотожними до вказаних у робочій програмі, здобувач може отримати 10 балів додатково до загальної суми поточних балів (сертифікат, підтвердження ролі доповідача надаються викладачу шляхом прикріплення відповідних документів у розділі «Неформальна освіта» на сторінці курсу на платформі Moodle) або за умови співпадіння з певними видами робіт, здобувач вищої освіти отримує бали відповідно до даної робочої програми навчальної дисципліни та звільняється від поточного контролю за ними.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	для чотирирівневої шкали оцінювання (6 семестр)	для дворівневої шкали оцінювання (5 семестр)
90-100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література:

1. Безуглий В. В. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн : навчальний посібник. Київ : ВЦ «Академія», 2007. 704 с.
2. Безуглий В. В., Козинець С. В. Регіональна економічна і соціальна географія світу : навчальний посібник. 2-ге вид., доп., перероб. Київ : ВЦ «Академія», 2007. 688 с.
3. Блій де Г., Муллер П. Географія: світи, регіони, концепти. Пер. з англ.; передмова та розділ «Україна» О. І. Шаблія. Київ : Либідь, 2004. 738 с.
4. Голюков А. П., Дейнека О. Г., Позднякова Л. О., Черномаз П. О. Економіка зарубіжних країн : навчальний посібник для вузів. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 463 с.

5. Гусєва Н. В. Регіональна економічна і соціальна географія: Америка. Австралія та Океанія. Африка : навчально-методичний посібник. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024. 168 с.
6. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн. Під ред. проф. Є. П. Качана. Тернопіль, 1997. 200 с.
7. Економічна і соціальна географія світу : навчальний посібник. За ред. С. П. Кузика. Львів : Світ, 2002. 672 с.
8. Книш М. М., Мамчур О. І., Ванда І. В. Регіональна економічна і соціальна географія світу (Латинська Америка та Карибські країни, Африка, Азія, Океанія) : навчальний посібник. 2-ге вид., випр. і допов. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. 372 с.
9. Ковалевський В. В., Козак Ю. Г., Логвінова Н. С., Наумчик А. А. Економіка зарубіжних країн : навчальний посібник для вузів. За ред. В. М. Осипова. 3-тє вид., перероб. та доп. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 543 с.
10. Кузик С., Книш М. Економічна і соціальна географія Америки : навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 1999. 300 с.
11. Кузик С., Котик Л., Ванда І. Регіональна економічна і соціальна географія світу (розвинені країни) : навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 148 с.
12. Котик Л. Суспільна географія макрорегіонів світу (Центральна, Південно-Східна Європа та Східна Балтія) : навчальний посібник для самостійної роботи студентів. 2-ге вид., допов. і перероб. Львів: Простір-М, 2022. 108 с.
13. Мандрик І. П. Регіональна економічна і соціальна географія : конспект лекцій. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2021. 261 с.
14. Мідделаар Л. Перехід до Європи: Як континент став союзом. Пер. з англ. О. Панича. Київ : Дух і літера, 2018.
15. Молочко В. В., Бонк Ж. Є., Дрогушевська І. Л. та ін. Довідковий атлас світу. Київ : ДНВП «Картографія», 2010. 328 с.
16. Старостіна А. О., Длігач А. О., Богомаз Н. В. Економіка зарубіжних країн : навчальний посібник. Київ : Знання, 2009. 456 с.
17. Стецький В. В., Котик Л. І. Регіональна економічна і соціальна географія світу (Центральна та Південно-Східна Європа, Східна Балтія) : навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018.
18. Юрківський В. М. Регіональна економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни : підручник. 2-ге вид. Київ : Либідь, 2001. 416 с.
19. Mayda Ch. Regional Geography of The United States and Canada: Toward a Sustainable Future. N.Y. : Rowman & Littlefield Publishers, 2012.
20. Bergle R. World Regional Geography People, Places and Globalization. 2013. 1073 p.
21. Hobbs Joseph J. World Regional Geography. 6nd Edition. Cartography by Andrew Dolan. 2008. 745 p.
22. Hobbs Joseph J. Fundamentals of World Regional Geography. 2016. 592 p.
23. Pulsipher L. M., Pulsipher A., Johansson O. World Regional Geography: Global Patterns, Local Lives. 7th Edition. 2017. 752 p.
24. Pulsipher L. M. & Pulsipher A. World Regional Geography: Concepts. 3nd Edition. 2015. 450 p.
25. Pulsipher L. M. & Pulsipher A. World Regional Geography Atlas. 2014. 308 p.

Допоміжна література:

1. Атлас вчителя. Відп. ред. В. В. Молочко. Київ : ДНВП «Картографія», 2010. 328 с.
2. Бжезінський З. Стратегічне бачення: Америка і криза глобальної влади. Пер. з англ. Г. Лелів. Львів : Літопис, 2012. 168 с.
3. Географічний атлас світу. Київ : ДНВП «Картографія», 2010. 184 с.
4. Гусєва Н. В., Білецький С. О. Туризм у Канаді: суспільно-географічні особливості. *Регіон – 2024: суспільно-географічні аспекти: матеріали міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих науковців (м. Харків, 4 квітня 2024 р.)*. Гол. ред. колегії Л. М. Немець. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024. С. 128-134.
5. Гусєва Н. В., Савінов І. С. Туристичні потоки на Гавайських островах. *Регіон – 2024: суспільно-географічні аспекти: матеріали міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих науковців (м. Харків, 4 квітня 2024 р.)*. Гол. ред. колегії Л. М. Немець. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024. С. 134-141.
6. Бочан І. О., Михасюк І. Р. Глобальна економіка : підручник. Київ : Знання, 2007. 403 с.
7. Географія світового господарства (з основами економіки) : навчальний посібник. За ред. Я. Б. Олійника, І. Г. Смирнова та ін. Київ : Знання, 2011. 640 с.
8. Геращенко О. Економіка ХХІ: країни, підприємства, людини. Пер. з рос. М. В. Скоробогатова. Харків : Фоліо, 2016. 304 с.
9. Довгань Г. Д., Сиротенко А. Й., Стадник О. Г. Країнознавство : довідник. Харків : Веста, 2007. 480 с.
10. Дубович І. А. Країнознавчий словник-довідник. Київ : Знання, 2008. 839 с.
11. Заблоцький Б. Ф. Регіональна економіка : навчальний посібник. Львів : Новий Світ-2000, 2021. 546 с.
12. Ігнат'єв П. М. Країнознавство : навчальний посібник. Чернівці : Книги ХХІ, 2004.
13. Кузик С. П., Мамчур О. І., Ванда І. В. Географія світового господарства : навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 312 с.
14. Масляк П. О. Країнознавство : підручник. 2-ге вид., випр. Київ : Знання, 2008. 292 с.
15. Олійник Я. Б., Яценко Б. П., Любіцева О. О. Географічне країнознавство : підручник. За наук. ред. Я. Б. Олійника. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2016. 911 с.
16. Світова економіка : навчальний посібник. За ред. Ю. Г. Козака, В. В. Ковалевського, Н. С. Логвиної. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 328 с.
17. Юрківський В. М. Країни світу : довідник. Київ : Лібра, 2001. 332 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Австралійське статистичне бюро. *Australian Bureau of Statistics*. Режим доступу : <https://www.abs.gov.au/>
2. Всесвітня асоціація сталі. *World Steel Association* (статистика з чорної металургії). Режим доступу : <https://worldsteel.org/>
3. Гусєва Н. В. Регіональна економічна і соціальна географія : дистанційний курс. *Центр підтримки цифрового навчання Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Режим доступу : <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=6592>
4. Канадська національна статистична агенція. *Canada's national statistical agency*. Режим доступу : <https://www.statcan.gc.ca/en/start>
5. Комісія ООН з промислового розвитку ЮНІДО. *United Nations Industrial Development Organization UNIDO*. Режим доступу : <https://www.unido.org/>

6. Міжнародна база даних Бюро перепису населення США. *US Census Bureau – International Data Base*. Режим доступу : <http://www.census.gov/ipc/www/idb>
7. Міжнародна організація виробників автомобілів. *International Organization of Motor Vehicle Manufacturers OICA* (статистика з машинобудування). Режим доступу : <https://www.oica.net/>
8. Організація економічного співробітництва і розвитку. *Organisation for Economic Cooperation and Development*. Режим доступу : <https://www.oecd.org/>
9. Продовольча і сільськогосподарська організація ООН. *Food and Agricultural Organization of the United Nations FAO* (статистика з сільського господарства). Режим доступу : <https://www.fao.org/>
10. Світова Торгівельна Організація. *World Trade Organization WTO*. Режим доступу : www.wto.org
11. Статистична служба Європейського Союзу. *Eurostat*. Режим доступу : <https://ec.europa.eu/eurostat>
12. ЦРУ США (статистика за країнами *World Factbook*). Режим доступу : <https://www.cia.gov/the-world-factbook/>
13. All Countries. Режим доступу : <https://history.state.gov/countries/all>
14. Australian Small Business and Family Enterprise Ombudsman *ASBFEO*. Режим доступу : <https://www.asbfeo.gov.au/>
15. Biggest US Cities. Режим доступу : <https://www.biggestuscities.com/>
16. Britannica. Режим доступу : <https://www.britannica.com/>
17. British Petroleum (статистика з енергетики – *Statistical Review of World Energy*). Режим доступу : <https://www.bp.com/en/global/corporate/energy-economics/statistical-review-of-world-energy.html>
18. CNN. Режим доступу : <https://edition.cnn.com/>
19. Countries and Regions of the World from A to Z. Режим доступу : https://www.nationsonline.org/oneworld/countries_of_the_world.htm
20. Department of Foreign Affairs and Trade (*DFAT*). Режим доступу : <https://www.dfat.gov.au/>
21. Maps on the Web. Режим доступу : <https://mapsontheweb.zoom-maps.com/>
22. Our World in Data. Режим доступу : <https://ourworldindata.org/>
23. PopulationPyramid.net. Режим доступу : <https://www.populationpyramid.net/>
24. ResearchGate. Режим доступу : <https://www.researchgate.net/>
25. Regional yearbook 2024. *Eurostat*. Режим доступу : <https://ec.europa.eu/statistical-atlas/viewer/>
26. Statista. Режим доступу: <https://www.statista.com>
27. The Global 2000. *FORBES*. Режим доступу : <https://www.forbes.com/lists/global2000/?sh=60e29f735ac0>
28. UNCTADStat. *UNCTAD*, 2022. Режим доступу : <http://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>
29. World Bank data. Режим доступу : <https://www.worldbank.org>
30. World data Info. Режим доступу : <https://www.worlddata.info/>
31. Worldometers. Режим доступу : <https://www.worldometers.info/>